

Obsah

1. Úvod	7
2. Koncepte účinné příčiny vycházející z Aristotela	9
2.1. Arisotelovo pojetí příčin	9
2.2. Tomáš Akvinský a zdůraznění bytí	11
3. Koncepte účinné příčiny vycházející z emirismu	16
3.1. Základy novověkého obratu položené vrcholných středověkem a druhou scholastikou	16
3.2. Humovo pojetí příčiny	18
4. Klasifikace teorií kauzality ve filosofii 20. Století	22
4.1. Skeptické postoje ke kauzalitě	22
4.2. Rozdělení teorií kauzality	25
5. Redukcionistické teorie kauzality	27
5.1. Regularitní teorie jako základ redukcionistického pojetí	27
5.2. Příčna jako INUS podmínka	28
5.3. Kauzalita jako kontrafaktuální závislost	30
5.4. Příčina v rámci D-N teorie	32
6. Realistické chápání kauzality	37
6.1. Základní rysy realistického pojetí kauzality	37
6.2. regularitní realismus a produktivní realismus	39
7. Problematika vnímání kauzálního působení	41
8. Časový vztah příčiny a účinku	46
9. Princip kauzality	54
9.1. Předhumovské pojetí principu kauzality	54
9.2. Humova kritika principu kauzality	55
9.3. Formulace principu kauzality	59
9.4. Princip kauzality jako analytický nebo syntetický soud	60
9.4.1. Kantovská východiska novotomistické diskuse	60
9.4.2. Obhajoba analytičnosti principu kauzality na počátku novotomismu	60
9.4.3. Zpochybnění analytičnosti principu kauzality	61
9.4.4. Pojetí analytičnosti u Kanta a v tomistické tradici	62
9.5. Otázka možnosti důkazu principu kauzality	65
9.6. Princip dostatečného důvodu a kauzalita	65
9.6.1. Princip dostatečného důvodu	65
9.6.2. Princip dostatečného důvodu a princip kauzality	68
9.6.3. Inteligibilita jsoucen a princip dostatečného důvodu	69
9.7. Princip kauzality a princip sporu	70
9.7.1. Námitky proti důkazu principu kauzality pomocí principu sporu	70
9.7.2. Deduktivní argumentace principem sporu	71
9.7.3. Reduktivní argumentace principem sporu	72

9.8. Ens per Participationem a kauzalita	74
9.8.1. Východiska participačního pojetí jsoucna	74
9.8.2. Reálná distinkce esence a bytí jako předpoklad participační metafyziky	76
9.8.3. Participační pojetí jsoucna jako východisko obhajoby principu kauzality	80
10. Závěr	82
Summary	84
Literatura	86